

Ustawa o dokumentach publicznych. Komentarz

Przejdź do produktu na www.ksiegarnia.beck.pl

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres przedmiotowy, zadania ministra]

1. Ustawa określa zasady funkcjonowania systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych.
2. System bezpieczeństwa dokumentów publicznych obejmuje projektowanie, wytwarzanie, przechowywanie oraz weryfikację autentyczności dokumentów publicznych, a także inicjowanie zmian zabezpieczeń dokumentów publicznych przed fałszerstwem w oparciu o analizę przypadków fałszerstw tych dokumentów, podnoszenie poziomu edukacji w zakresie wiedzy o bezpieczeństwie dokumentów publicznych oraz współpracę z międzynarodowymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się bezpieczeństwem dokumentów publicznych.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, zwany dalej „Ministrem”, kształtuje politykę bezpieczeństwa dokumentów publicznych oraz zapewnia funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 3 ust. 1 DokumentyPublU.

1. Przedmiotem regulacji DokumentyPublU jest **określenie zasad zapewniających funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych**. System ten obejmuje:

- 1) projektowanie, wytwarzanie, przechowywanie oraz weryfikację autentyczności dokumentów publicznych;
- 2) inicjowanie zmian zabezpieczeń dokumentów publicznych przed fałszerstwem w oparciu o analizę przypadków fałszerstw tych dokumentów;
- 3) podnoszenie poziomu edukacji w zakresie wiedzy o bezpieczeństwie dokumentów publicznych;
- 4) współpracę z międzynarodowymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się bezpieczeństwem dokumentów publicznych.

2. Wskazane elementy systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych są spójne z zadaniami **ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który jest odpowiedzialny za kształtowanie polityki bezpieczeństwa dokumentów publicznych, jak również czuwa nad funkcjonowaniem całego systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych** (to dwa jego najważniejsze zadania, które doprecyzowuje art. 3 ust. 1 DokumentyPublU).

3. Poszczególne elementy systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych są przedmiotem regulacji całych rozdziałów ustawy bądź poszczególnych jej przepisów. Ponadto wskazać można, że – pomimo utrzymania pewnej systematyki regulacji DokumentyPublU – niektóre jej powiązane wzajemnie rozwiązania odnaleźć można w różnych miejscach tej ustawy (związane jest to z wskazanymi w niej licznymi odsyłaniami, jak również wynika z konieczności wprowadzenia przepisów przejściowych i dostosowujących, a także z – celowych albo przypadkowych – działań ustawodawcy).

Art. 2. [Słowniczek ustawy]

1. Użyte w niniejszej ustawie określenia oznaczają:

- 1) **blankiet dokumentu publicznego – niespersonalizowany lub niezindywidualizowany dokument publiczny;**
- 2) **dokument publiczny – dokument, który służy do identyfikacji osób, rzeczy lub potwierdza stan prawny lub prawa osób posługujących się takim dokumentem, zabezpieczony przed fałszerstwem i:**
 - a) **wytwarzany według wzoru określonego w przepisach prawa powszechnie obowiązującego albo**
 - b) **którego wzór graficzny i forma zostały zatwierdzone przez podmiot realizujący zadania publiczne uprawniony na podstawie odrębnych przepisów i który jest zgodny z wymogami dla blankietu tego dokumentu określonymi w przepisach prawa powszechnie obowiązującego;**
- 3) **emitent dokumentu publicznego – organ administracji publicznej:**
 - a) **upoważniony na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego do określenia wzoru dokumentu publicznego lub właściwy do wprowadzenia do obrotu prawnego dokumentu publicznego, którego wzór został określony w przepisach prawa Unii Europejskiej lub prawa międzynarodowego,**
 - b) **który określa w przepisach prawa powszechnie obowiązującego:**
 - **wymogi dla blankietu dokumentu publicznego, o którym mowa w pkt 2 lit. b, z tym że obowiązki określone w art. 14 i art. 34–39 wykonuje upoważniony na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego podmiot realizujący zadania publiczne, który zatwierdza wzór graficzny i formę tego dokumentu,**

- wzory jednolitych blankietów dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14;¹
 - 4) indywidualizacja dokumentu publicznego – nadanie blankietowi dokumentu publicznego przez jego wytwórcę cech jednoznacznie wyróżniających go spośród blankietów dokumentów publicznych tego samego rodzaju;
 - 5) personalizacja dokumentu publicznego – naniesienie na blankiet dokumentu publicznego danych osoby, rzeczy lub innych charakterystycznych elementów przez uprawniony podmiot;
 - 6) replika dokumentu publicznego – odwzorowanie lub kopię wielkości od 75% do 120% oryginału o cechach autentyczności dokumentu publicznego lub blankietu dokumentu publicznego, z wyłączeniem kserokopii lub wydruku komputerowego dokumentu publicznego wykonanych do celów urzędowych, służbowych lub zawodowych określonych na podstawie odrębnych przepisów lub na użytek osoby, dla której dokument publiczny został wydany;
 - 7) Spółka – jednoosobową spółkę Skarbu Państwa, której przedmiotem działalności jest wytwarzanie blankietów dokumentów i druków zabezpieczonych, mającą siedzibę oraz zakład produkcyjny, w którym są wytwarzane blankiety dokumentów publicznych, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 8) wzorzec dokumentu publicznego – wykonany na zlecenie emitenta dokumentu publicznego, spersonalizowany lub zindywidualizowany fikcyjnymi danymi, blankiet dokumentu publicznego z naniesionym w sposób trwały oznaczeniem „WZORZEC” oraz „SPECIMEN”, a w przypadku dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14, blankiet dokumentu publicznego niespersonalizowany i niezindywidualizowany fikcyjnymi danymi;
 - 9) wzór dokumentu publicznego – wzór blankietu dokumentu publicznego odzwierciedlający rzeczywisty wygląd tego dokumentu, w tym elementy graficzne i jawne zabezpieczenia przed fałszerstwem, określony w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.
2. Dokumentem publicznym jest jego odpis, wypis, duplikat i wtórniki.
- 3.² Dokumentami publicznymi są także:
- 1) tytuły wykonawcze wydawane przez sądy lub referendarzy sądowych,
 - 2) odpisy prawomocnych orzeczeń sądów, z których wynika nabycie, istnienie lub wygaśnięcie prawa, albo które odnoszą się do stanu cywilnego,
 - 3) odpisy orzeczeń lub zaświadczenia stwierdzające uprawnienie do: reprezentacji danej osoby, dokonania czynności prawnej bądź zarządu określonym majątkiem, wydawane przez sądy,
 - 4) odpisy postanowień sądów i referendarzy sądowych w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym innym niż wymienione w art. 777 § 1 pkt 1 i 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywil-

¹ Artykuł 2 ust. 1 pkt 3 lit. b tiret drugie w zakresie, w jakim dotyczy dokumentów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14, wchodzi w życie z dniem 12.1.2023 r.

² Artykuł 2 ust. 3 w zakresie, w jakim dotyczy dokumentów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14, wchodzi w życie z dniem 12.1.2023 r.

nego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.), gdy ich przedmiotem są tytuły egzekucyjne niepochozące od sądu,

- 5) wypisy, odpisy i wyciągi dokumentów obejmujących czynności notarialne, o których mowa w art. 79 pkt 1–1b i 4, poświadczenia, o których mowa w art. 79 pkt 2, oraz protesty, o których mowa w art. 79 pkt 5 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 540, 730, 1495, 1655 i 2020)

– dla których stosuje się jednolite blankiety dokumentów publicznych.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 1 ust. 3, art. 3 ust. 2, art. 5 ust. 2 pkt 10–14, art. 9, 10, 12 ust. 1, art. 23 ust. 2, art. 45, 80 pkt 1 DokumentyPublU,
- art. 777 § 1 pkt 1 i 1¹ KPC,
- art. 79 pkt 1–1b, 2, 4 i 5 PrNot,
- WykazDokPublR.

I. Uwagi ogólne

1. W art. 2 DokumentyPublU znajduje się objaśnienie pojęć użytych w ustawie – tzw. słowniczek ustawy.

Zauważyć należy, że **nie wymieniono tam wszystkich pojęć użytych w DokumentyPublU, gdyż niektóre pojęcia wyjaśniono w innych przepisach DokumentyPublU**: kim jest „Minister” dowiadujemy się z art. 1 ust. 3 DokumentyPublU (jest nim minister właściwy do spraw wewnętrznych), czym jest „Komisja” z art. 3 ust. 2 DokumentyPublU (Komisja do spraw dokumentów publicznych), czym jest „Zespół” z art. 12 ust. 1 DokumentyPublU (zespół do spraw opracowywania wzoru dokumentu publicznego), czym jest „Ministerstwo” z art. 23 ust. 2 DokumentyPublU (urząd obsługujący ministra właściwego do spraw wewnętrznych), a wreszcie czym jest „Rejestr” z art. 45 DokumentyPublU (Rejestrem Dokumentów Publicznych). Widać zatem, że nie wszystkie pojęcia DokumentyPublU zostały wyjaśnione w słowniczku ustawy.

II. Dokumenty publiczne

2. Najważniejszą definicją ujętą w art. 2 DokumentyPublU jest definicja dokumentu publicznego (znajdująca się w kilku miejscach tego przepisu – ust. 1 pkt 2, ust. 2 i 3).

3. Dokumentem publicznym (w rozumieniu DokumentyPublU) jest dokument, który:

- 1) służy do identyfikacji osób, rzeczy lub potwierdza stan prawny lub prawa osób posługujących się takim dokumentem;
- 2) jest zabezpieczony przed fałszerstwem;

- 3) jest wytwarzany według wzoru określonego w przepisach prawa powszechnie obowiązującego albo
- 4) którego wzór graficzny i forma zostały zatwierdzone przez podmiot realizujący zadania publiczne uprawniony na podstawie odrębnych przepisów i który jest zgodny z wymogami dla blankietu tego dokumentu określonymi w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

Należy wskazać, że według tej definicji za dokument publiczny może zostać uznany dokument, który spełnia łącznie przesłanki wskazane powyżej w pkt 1 i 2 oraz jedną z przesłanek wskazanych alternatywnie w pkt 3 i 4.

4. Ustawodawca uznał, że należy rozszerzyć zakres definicji dokumentu publicznego o jego odpis, wypis, duplikat lub wtórnik (ust. 2), jak również o niektóre dokumenty publiczne sądowe i notarialne (ust. 3), którym ustawodawca, z uwagi na ich różnorodność, stworzył odrębny reżim prawny przepisami wydanymi na podstawie art. 9 i 10 DokumentyPublU – zob. więcej w komentarzu do art. 9 i 10 DokumentyPublU.

5. Sądowymi i notarialnymi dokumentami publicznymi (w rozumieniu DokumentyPublU) są:

- 1) tytuły wykonawcze wydawane przez sądy lub referendarzy sądowych,
- 2) odpisy prawomocnych orzeczeń sądów, z których wynika nabycie, istnienie lub wygaśnięcie prawa, albo które odnoszą się do stanu cywilnego,
- 3) odpisy orzeczeń lub zaświadczenia stwierdzające uprawnienie do: reprezentacji danej osoby, dokonania czynności prawnej bądź zarządu określonym majątkiem, wydawane przez sądy,
- 4) odpisy postanowień sądów i referendarzy sądowych w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym innym niż wymienione w art. 777 § 1 pkt 1 i 1¹ KPC, gdy ich przedmiotem są tytuły egzekucyjne nie pochodzące od sądu.

6. Notarialnymi dokumentami publicznymi (w rozumieniu DokumentyPublU) są wypisy, odpisy i wyciągi dokumentów obejmujących czynności notarialne, o których mowa w art. 79 pkt 1–1b i 4, poświadczenia, o których mowa w art. 79 pkt 2, oraz protesty, o których mowa w art. 79 pkt 5 PrNot.

7. W komentarzu wielokrotnie wskazano, iż **dokumentami publicznymi są dokumenty w rozumieniu DokumentyPublU, ponieważ nie wszystkie dokumenty wydawane przez organy RP ustawodawca zdecydował się ująć w system bezpieczeństwa dokumentów publicznych. Wiąże się to z ich zróżnicowaniem.** Należy wskazać, że dokumenty sądowe i notarialne (inne niż wskazane powyżej), a także np. decyzje administracyjne, nie będą dokumentami publicznymi w rozumieniu DokumentyPublU. Pomimo tego faktu ustawodawca zdecydował się objąć systemem bezpieczeństwa dokumentów publicznych całkiem sporą część dokumentów (zob. dokumenty wskazane w art. 5 ust. 2 DokumentyPublU oraz WykazDokPublR) z wydawanych przez organy administracji publicznej (na czas przed wejściem w życie DokumentyPublU) około 250 różnych dokumentów (zob. uzasadnienie do projektu DokumentyPublU, s. 8; <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2153>, dostęp: 21.5.2020 r.).

Ważne

Artykuł 2 ust. 3 DokumentyPublU wchodzi w życie z dniem 12.1.2023 r.

III. Pojęcia słowniczka ustawy odnoszące się do dokumentu publicznego

8. Ustawodawca wskazał 6 pojęć odnoszących się do dokumentu publicznego w rozumieniu DokumentyPublU.

9. W ust. 1 pkt 1 komentowanego przepisu ustawodawca wyjaśnił, czym jest blankiet dokumentu publicznego – jest to niespersonalizowany lub niezindywidualizowany dokument publiczny.

10. W kolejnych punktach ustawodawca uregulował, na czym polega indywidualizacja i personalizacja blankietu dokumentu publicznego. Są to odpowiednio:

- 1) nadanie blankietowi dokumentu publicznego przez jego wytwórcę cech jednoznacznie wyróżniających go spośród blankietów dokumentów publicznych tego samego rodzaju (indywidualizacja);
- 2) naniesienie na blankiet dokumentu publicznego danych osoby, rzeczy lub innych charakterystycznych elementów przez uprawniony podmiot (personalizacja).

11. W celu zapobiegania wytwarzaniu, oferowaniu, zbywaniu lub przechowywania w celu zbycia odwzorowania lub kopii dokumentu publicznego ustawodawca zdefiniował pojęcie repliki dokumentu (zob. komentarz do art. 58 DokumentyPublU). Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 6 DokumentyPublU repliką dokumentu publicznego jest odwzorowanie lub kopia, wielkości od 75% do 120% oryginału, o cechach autentyczności dokumentu publicznego lub blankietu dokumentu publicznego, z wyłączeniem kserokopii lub wydruku komputerowego dokumentu publicznego, wykonanych do celów urzędowych, służbowych lub zawodowych, określonych na podstawie odrębnych przepisów, lub na użytek osoby, dla której dokument publiczny został wydany.

12. Ustawodawca rozróżnił także wzorzec od wzoru dokumentu publicznego. Są to odpowiednio:

- 1) wykonany na zlecenie emitenta dokumentu publicznego, spersonalizowany lub zindywidualizowany fikcyjnymi danymi, blankiet dokumentu publicznego z naniesionym w sposób trwały oznaczeniem „WZORZEC” oraz „SPECIMEN”, a w przypadku dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14 DokumentyPublU (notarialne i sądowe dokumenty publiczne) – blankiet dokumentu publicznego niespersonalizowany i niezindywidualizowany fikcyjnymi danymi (wzorzec);
- 2) blankiet dokumentu publicznego, odzwierciedlający rzeczywisty wygląd tego dokumentu, w tym elementy graficzne i jawne zabezpieczenia przed fałszerstwem, określony w przepisach prawa powszechnie obowiązującego (wzór).

IV. Pozostałe pojęcia słowniczka ustawy

13. Ustawodawca uregulował w komentowanym przepisie jeszcze dwa pojęcia: emitenta dokumentu publicznego i Spółki.

14. Emitentem dokumentu publicznego, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 DokumentyPublU, jest tylko organ administracji publicznej, który:

- 1) został upoważniony (na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego) do określenia wzoru dokumentu publicznego lub
- 2) jest właściwy do wprowadzenia do obrotu prawnego dokumentu publicznego (którego wzór został określony w przepisach prawa UE lub prawa międzynarodowego), lub
- 3) określa w przepisach prawa powszechnie obowiązującego:
 - a) wymogi dla blankietu dokumentu publicznego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. b DokumentyPublU, z tym, że obowiązki określone w art. 14 i art. 34–39 DokumentyPublU wykonuje upoważniony na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego podmiot realizujący zadania publiczne, który zatwierdza wzór graficzny i formę tego dokumentu,
 - b) wzory jednolitych blankietów dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14 DokumentyPublU (w tym przypadku emitentami są Minister Sprawiedliwości i minister właściwy do spraw wewnętrznych).

Ważne

Przepis art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. b tiret drugie DokumentyPublU, w zakresie, w jakim dotyczy dokumentów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14 DokumentyPublU, wchodzi w życie z dniem 12.1.2023 r.

15. Ustawodawca w komentowanym przepisie definiuje również Spółkę. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 7 DokumentyPublU jest to jednoosobowa spółka Skarbu Państwa:

- 1) której przedmiotem działalności jest wytwarzanie blankietów dokumentów i druków zabezpieczonych,
- 2) mająca siedzibę oraz zakład produkcyjny, w którym są wytwarzane blankiety dokumentów publicznych, na terytorium RP.

Art. 3. [Zadania ministra w ramach kształtowania polityki bezpieczeństwa dokumentów publicznych]

1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 1 ust. 3, Minister:

- 1) bierze udział w procedurze opracowywania wzoru dokumentu publicznego;
- 2) analizuje przypadki fałszerstw dokumentów publicznych;
- 3) inicjuje zmiany zabezpieczeń dokumentów publicznych przed fałszerstwem;
- 4) ocenia jakość wydawanych dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1–31;

- 5) monitoruje zmiany zachodzące na świecie w dziedzinie zabezpieczeń dokumentów przed fałszerstwem;
 - 6) współpracuje z międzynarodowymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się ochroną i zabezpieczaniem dokumentów publicznych przed fałszerstwem;
 - 7) publikuje w Rejestrze Dokumentów Publicznych informacje o wzorach dokumentów publicznych;
 - 8) podejmuje działania mające na celu podnoszenie poziomu edukacji w zakresie wiedzy o możliwościach i sposobach rozpoznawania sfałszowanych dokumentów publicznych;
 - 9) kontroluje wytwórców blankietów dokumentów publicznych.
2. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 1–8, Minister wykonuje przy pomocy Komisji do spraw dokumentów publicznych, zwanej dalej „Komisją”.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 pkt 1–31, art. 80 pkt 2 DokumentyPublU.
1. Zgodnie z art. 1 ust. 3 DokumentyPublU najważniejsze zadania ministra właściwego do spraw wewnętrznych to:
- 1) kształtowanie polityki bezpieczeństwa dokumentów publicznych oraz
 - 2) czuwanie nad funkcjonowaniem całego systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych.
2. Komentowany przepis doprecyzowuje, na czym ma w praktyce polegać realizacja powyższych celów, a właściwie wskazuje szczegółowe zadania ministra. Są to kolejno:
- 1) branie udziału w procedurze opracowywania wzoru dokumentu publicznego (zadanie to realizuje w praktyce Komisja działająca przy ministrze);
 - 2) analiza przypadków fałszerstw dokumentów publicznych;
 - 3) inicjacja zmian w zabezpieczeniach dokumentów publicznych przed fałszerstwem;
 - 4) ocena jakości wydawanych dokumentów publicznych (o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1–31, jako przykład można podać sytuację, w której minister otrzymuje uszkodzony w wyniku wady technicznej dokument publiczny od emitenta dokumentu publicznego i przekazuje go działającej przy sobie Komisji, która dokonuje oceny jakości tego dokumentu);
 - 5) monitorowanie zmian zachodzących na świecie w dziedzinie zabezpieczeń dokumentów przed fałszerstwem;
 - 6) współpraca z międzynarodowymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się ochroną i zabezpieczaniem dokumentów publicznych przed fałszerstwem;
 - 7) publikowanie w Rejestrze Dokumentów Publicznych informacji o wzorach dokumentów publicznych (minister prowadzi ten Rejestr i niezwłocznie wprowadza do niego otrzymywane dane);
 - 8) podejmowanie działań mających na celu podnoszenie poziomu edukacji w zakresie wiedzy o możliwościach i sposobach rozpoznawania sfałszowanych dokumentów

- publicznych (jako przykład realizacji tego zadania można wskazać, że minister prowadzi ww. Rejestr i zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje o sposobach weryfikacji autentyczności dokumentów publicznych);
- 9) kontrolowanie wytwórców blankietów dokumentów publicznych (którą to kontrolę minister przeprowadza wspólnie z Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego).
- 3. Artykuł 3 ust. 1 DokumentyPublU przewiduje dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych szereg zadań, które ten wykonuje przy pomocy Komisji. Można powiedzieć, że to właśnie w art. 3 DokumentyPublU są wskazane wszystkie zadania Komisji, które definiują, czym ten organ jest w istocie, tzn. organem pomocniczym ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych.**

Ważne

Artykuł 3 ust. 1 pkt 7 DokumentyPublU wchodzi w życie z dniem 12.7.2020 r.

Art. 4. [Informacje o sposobach weryfikacji autentyczności dokumentów publicznych]

Minister zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje o sposobach weryfikacji autentyczności dokumentów publicznych.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 34 ust. 1, art. 46, 48 ust. 1 DokumentyPublU.

Informacje o sposobach weryfikacji autentyczności dokumentów publicznych mają być, przynajmniej w części, powszechnie dostępne. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zamieszcza je na swojej stronie internetowej. Ponadto w stosunku do konkretnych dokumentów publicznych będą one wskazane w Rejestrze Dokumentów Publicznych, który również, w części, będzie powszechnie dostępny (zob. komentarz do art. 48 DokumentyPublU).

Rozdział 2. Kategorie dokumentów publicznych i minimalne zabezpieczenia tych dokumentów przed fałszerstwem

Art. 5. [Kategorie dokumentów publicznych]

1. Ustala się trzy kategorie dokumentów publicznych w zależności od ich znaczenia dla bezpieczeństwa państwa.

2. Dokumentami publicznymi kategorii pierwszej są dokumenty najistotniejsze z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa, których wytwarzanie odbywa się w sposób uwzględniający szczególne środki bezpieczeństwa:

- 1) dowód osobisty;
- 2) dokumenty paszportowe;
- 3) książeczka żeglarska, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (Dz.U. z 2019 r. poz. 1889 i 2197);
- 4) dokumenty wydawane na podstawie art. 44 ust. 1 oraz art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 463);
- 5) dokumenty wydawane cudzoziemcowi na podstawie art. 37 oraz art. 226 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r. poz. 35);
- 6) dokumenty wydawane członkom misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także dokumenty wydawane członkom ich rodzin pozostającym z nimi we wspólnocie domowej na podstawie art. 61 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 7) dokument wydawany obywatelowi Unii Europejskiej na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2019 r. poz. 293);

- 8) dokumenty wydawane członkowi rodziny obywatela Unii Europejskiej na podstawie art. 30 ust. 1 oraz art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
- 9) dokumenty wydawane cudzoziemcowi na podstawie art. 55 ust. 1 oraz art. 89i ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1666 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 322);
- 10)¹ tytuły wykonawcze wydawane przez sądy lub referendarzy sądowych;
- 11) odpisy prawomocnych orzeczeń sądów, z których wynika nabycie, istnienie lub wygaśnięcie prawa, albo które odnoszą się do stanu cywilnego;
- 12) odpisy orzeczeń lub zaświadczenia stwierdzające uprawnienie do: reprezentacji danej osoby, dokonania czynności prawnej bądź zarządu określonym majątkiem, wydawane przez sądy;
- 13) odpisy postanowień sądów i referendarzy sądowych w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym innym niż wymienione w art. 777 § 1 pkt 1 i 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, gdy ich przedmiotem są tytuły egzekucyjne nie pochodzące od sądu;
- 14) wypisy, odpisy i wyciągi dokumentów obejmujących czynności notarialne, o których mowa w art. 79 pkt 1–1b i 4, poświadczenia, o których mowa w art. 79 pkt 2, oraz protesty, o których mowa w art. 79 pkt 5 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie;
- 15) certyfikat członka załogi statku powietrznego;
- 16) wojskowe dokumenty osobiste wydawane osobom objętym ewidencją wojskową na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1541 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 374);
- 17) wojskowe dokumenty osobiste wydawane na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 330, 730 i 1726);
- 18) karty tożsamości wydawane na podstawie art. 137c ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych;
- 19) karty tożsamości wydawane na podstawie art. 54a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- 20) wpis w paszporcie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1919 oraz z 2019 r. poz. 730);
- 21) naklejka wizowa;
- 22) Karta Polaka;
- 23) legitymacja dokumentująca niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności;

¹ Artykuł 5 ust. 2 pkt 10–14 wchodzi w życie z dniem 12.1.2023 r.

- 24) Prawo wykonywania zawodu lekarza;
- 25) Prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty;
- 26) prawo jazdy;
- 27) profesjonalny dowód rejestracyjny oraz dowód rejestracyjny pojazdu, z wyłączeniem dowodów rejestracyjnych pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 110, 284 i 568);
- 28) karta pojazdu;
- 29) pozwolenie czasowe, o którym mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;
- 30) karta do tachografu, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o tachografach (Dz.U. poz. 1480 oraz z 2019 r. poz. 1123);
- 31) zaświadczenie ADR, o którym mowa w art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 154);
- 31a) dokument rejestracyjny, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2018 r. o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m (Dz.U. poz. 1137 oraz z 2019 r. poz. 1716);
- 32) legitymacje służbowe:
 - a) policjantów,
 - b) funkcjonariuszy Straży Granicznej,
 - c) funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa,
 - d) funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
 - e) funkcjonariuszy Agencji Wywiadu,
 - f) funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
 - g) funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego i żołnierzy zawodowych wyznaczonych na stanowiska służbowe w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego,
 - h) funkcjonariuszy Służby Wywiadu Wojskowego i żołnierzy zawodowych wyznaczonych na stanowiska służbowe w Służbie Wywiadu Wojskowego,
 - i) funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej,
 - j) funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej,
 - k) osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej,
 - l) inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego,
 - m) żołnierzy Żandarmerii Wojskowej.

3. Dokumentami publicznymi kategorii drugiej są dokumenty istotne ze względu na bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo obrotu gospodarczego i prawnego, w tym dotyczące broni, międzynarodowego przewozu towarów niebezpiecznych, potwierdzające wykształcenie wyższe i specjalistyczne oraz świadectwa dojrzałości, inne niż wymienione w ust. 2.

4. Dokumentami publicznymi kategorii trzeciej są dokumenty mające wpływ na bezpieczeństwo obrotu gospodarczego i prawnego, w tym koncesje, pozwolenia,

licencje, zaświadczenia, świadectwa i certyfikaty związane z bezpieczeństwem transportu, dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe, świadectwa ukończenia szkoły, legitymacje szkolne i studenckie oraz dokumenty uprawniające do różnego rodzaju ulg, inne niż wymienione w ust. 2 i 3.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 6, 80 pkt 1 DokumentyPublU,
- art. 10 ust. 1 PracMorzU,
- art. 44 ust. 1, art. 83 ust. 1 PrASC,
- art. 37, 61, 226 CudzU,
- art. 30 ust. 1, art. 48 ust. 1 i 2 WjazdObywUEU,
- art. 55 ust. 1, art. 89i ust. 1 OchrCudzU,
- art. 777 § 1 pkt 1 i 1¹ KPC,
- art. 79 pkt 1–1b, 2, 4 i 5 PrNot,
- art. 54 ust. 1, art. 54a ust. 1 ObrRPU,
- art. 48 ust. 1, art. 137c ust. 1 ŻołZawSłużbaU,
- art. 19 ust. 1 DokPaszportU,
- art. 71 ust. 1, art. 73 ust. 3 PrDrog,
- art. 2 pkt 4 TachografU,
- art. 2 pkt 10 TowNiebPrzewU,
- art. 4 ust. 1 RejestrJachtU.

1. W ustawie o dokumentach publicznych **podzielono wszystkie dokumenty publiczne na trzy kategorie, w zależności od ich znaczenia dla bezpieczeństwa państwa.**

2. W kategorii pierwszej znalazły się dokumenty publiczne najistotniejsze z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa, których wytwarzanie odbywa się w sposób uwzględniający szczególne środki bezpieczeństwa. Ich katalog jest określony w DokumentyPublU i dla swojej zmiany bądź uzupełnienia wymaga zmiany DokumentyPublU. Ponadto rozliczne dalsze przepisy DokumentyPublU ustanawiają dla wytwarzania dokumentów publicznych tej kategorii najwyższe standardy i wymagania (jako przykład można tu podać, że może je wytwarzać jedynie wyspecjalizowana Spółka).

3. W kategorii drugiej znalazły się dokumenty publiczne istotne ze względu na bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo obrotu gospodarczego i prawnego, w tym dotyczące broni, międzynarodowego przewozu towarów niebezpiecznych, potwierdzające wykształcenie wyższe i specjalistyczne oraz świadectwa dojrzałości, inne niż wymienione wśród dokumentów pierwszej kategorii.

4. W ostatniej, trzeciej, kategorii znalazły się dokumenty mające wpływ na bezpieczeństwo obrotu gospodarczego i prawnego, w tym koncesje, pozwolenia, licencje, zaświadczenia, świadectwa i certyfikaty związane z bezpieczeństwem transportu, dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe, świadectwa ukończenia szkoły, legitymacje szkolne i studenckie oraz dokumenty uprawniające do różnego rodzaju ulg, inne wśród dokumentów pierwszej i drugiej kategorii.

5. Z uwagi na to, że dokumenty publiczne drugiej i trzeciej kategorii są mniej istotne z punktu widzenia państwa, a także z uwagi na ich różnorodność, ustawodawca zdecydował, że ich każdorazowy wykaz będzie się znajdować w rozporządzeniu Rady Ministrów (zob. komentarz do art. 6 DokumentyPublU).

Ważne

Przepis art. 5 ust. 2 pkt 10–14 DokumentyPublU wchodzi w życie z dniem 12.1.2023 r., a przepis art. 5 ust. 2 pkt 27 DokumentyPublU w zakresie, w jakim dotyczy profesjonalnego dowodu rejestracyjnego, wszedł w życie z dniem 11.7.2019 r.

Art. 6. [Delegacja ustawowa]

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów publicznych kategorii drugiej i trzeciej, mając na względzie konieczność zapewnienia ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa, a także zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego i prawnego.

Powiązania z innymi przepisami:

- WykazDokPublR.

1. Z uwagi na to, iż dokumenty publiczne drugiej i trzeciej kategorii są mniej istotne z punktu widzenia państwa, ustawodawca zdecydował, że ich każdorazowy wykaz będzie znajdować się w rozporządzeniu Rady Ministrów. W ten sposób ułatwił dostosowanie tego katalogu do aktualnych wymagań systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych (tj. konieczności zapewnienia ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa, a także zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego i prawnego). Dostosowanie to nie musi następować w drodze zmiany ustawy, a jedynie w drodze zmiany rozporządzenia.

2. Obecnie katalog dokumentów publicznych kategorii drugiej i trzeciej reguluje WykazDokPublR.

Art. 7. [Ustalenie minimalnych zabezpieczeń przed fałszerstwem]

1. Dla dokumentów publicznych poszczególnych kategorii ustala się minimalne zabezpieczenia przed fałszerstwem, uwzględniając:

- 1) kategorie dokumentów publicznych;
- 2) funkcje dokumentów publicznych;
- 3) materiały, z których są wykonane dokumenty publiczne;
- 4) możliwość weryfikacji autentyczności dokumentów publicznych.

2. Zabezpieczenia dokumentów publicznych przed fałszerstwem stanowią techniki i technologie zastosowane w tych dokumentach oraz elementy integralnie związane z blankietem dokumentu publicznego, mające na celu utrudnienie fałszerstwa dokumentu publicznego.

3. Dla dokumentów publicznych kategorii pierwszej określa się dwie grupy minimalnych zabezpieczeń przed fałszerstwem, z których pierwszą grupę stosuje się do dokumentów publicznych potwierdzających tożsamość i dokumentów podróży, a drugą grupę – do pozostałych dokumentów publicznych.

4. Ustalenie minimalnych zabezpieczeń przed fałszerstwem uwzględnia możliwość weryfikacji autentyczności dokumentu publicznego w następujących stopniach:

- 1) pierwszym, przeznaczonym dla osób sprawdzających autentyczność przedkładanych dokumentów publicznych bez użycia sprzętu technicznego;
- 2) drugim, przeznaczonym dla pracowników podmiotów publicznych weryfikujących autentyczność przedkładanych dokumentów publicznych z wykorzystaniem ogólnie dostępnych przyrządów powiększających lub emitujących promieniowanie UV;
- 3) trzecim, przeznaczonym dla ekspertów wyspecjalizowanych laboratoriów kryminalistycznych;
- 4) czwartym, przeznaczonym dla ekspertów podmiotu wyznaczonego przez Ministra.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz minimalnych zabezpieczeń przed fałszerstwem wymaganych dla dokumentów publicznych poszczególnych kategorii, uwzględniając kategorie dokumentów publicznych, dla których są ustalone, materiały, z których te dokumenty są wykonane, funkcje, jakie pełnią, oraz możliwość weryfikacji autentyczności dokumentów publicznych w pierwszym, drugim i trzecim stopniu weryfikacji autentyczności.

6.² Przepisów ust. 1 i 3 oraz przepisów wydanych na podstawie ust. 5 nie stosuje się do dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 5, 9, 80 pkt 1 DokumentyPublU,
- FałszDokZabR.

² Artykuł 7 ust. 6 w zakresie, w jakim dotyczy dokumentów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 10–14, wchodzi w życie z dniem 12.1.2023 r.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl